

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 23-33. - Kiadóhivatal, költésügyi hivatal és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 13-06. - Nyomda: Lőw Lipót ucca 19. Telefon: 13-06. - Távirati és levélcím: Délmagyarország, Szeged

Péntek, 1936 július 3.

Ara 10 fillér

XII. évfolyam, 157. sz.

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3,20 vidéken és Budapesten 3,60, külföldön 6,40 pengő. - Egyes szám ára hétköznap 10, vasár- és ünnepnap 16 fill. Hirdetések felvétele tarifája szerint. Megjelent hétfő kivételével naponta reggel

Az egyetem

Senki se neheztelhet meg érte, ha minden megbecsülés mellett, amely a tudománynak és a tudomány hirdetésével foglalkozó valamennyi egyetemnek kijár, a szegedi egyetemet érezzük magunkhoz legközelebb állónak. Nemcsak azért van ez így, mert nehéz küzdelmet folytattunk először a megszerzéséért, azután a megtartásáért és mert minden téglájához ehhez a nehéz viszonyok közé jutott, szinte életéért küzdeni kénytelen városnak súlyos áldozata tapad, hanem azért is, mert büszkeségünk, szívügyünk is lett az egyetem, amely most van azon az úton, hogy elveszítse idegenből ideplántált jellegét és szerves része legyen a város testének és életének. Mert szívügyünk lett az egyetem, folytattunk keserves küzdelmet, mikor három esztendővel ezelőtt ismeretlen jóakaróink takarékoság címén ennek az egyetemnek legnépesebb és önmagát fenntartó fakultását akarták halálra ítélni. Mert szívügyünk lett az egyetem, olvastuk és hallottuk aggódva azokat az időről-időre felmerülő híreket, melyek majd egyik, majd a másik tanszék elsoványításáról regéltek s a többi egyetemekkel egyenlő elbánás jogcímén mesterségesen akarták leszorítani a legnépesebb vidéki egyetem hallgatóinak létszámát.

Ezek a küzdelmek a szegedi egyetem csorbitatlan fenntartásáért teszik érthetővé, hogy valahányszor az állami költségvetés megjelenik, aggódva lapozzuk fel a vallás- és közoktatásügyi minisztérium fejezetét, hogy milyen elbánásban részesült a mi egyetemünk és biztosítva vannak-e számára azok a fejlődési lehetőségek, amelyek tudományos és nevelő hivatásának igazi ellátására képesítik? És megnyugodva csak akkor teszünk le a hét és nyolc jegyű számoktól duzzadó füzetet, ha egy esztendőnek pengőkben előrevetített képe legalább is azt ígéri, hogy a szegedi egyetem nem kényszerül arra, hogy valamit is feladjon elfoglalt pozíciójából.

Ebből a szempontból nézve az 1936-37 évi állami költségvetés tularadó öröm helyett legfeljebb a langymeleg bizakodás érzését válthatja ki belőlünk. A személyi kiadások a három vidéki egyetem közül legmagasabbak a szegedinél, mert Szeged 1,047.750, Debrecen 952.290, Pécs pedig 909.420 pengővel van felvéve az előirányzatba. De döntőnek a személyi kiadásokat nem tekinthetjük, mert ez nagyon sok véletlentől — az alkalmazott oktató és egyéb személyzet szolgálati idejétől, minőségétől, egyes állások ideiglenes megüresedésétől stb. — függ. Sokkal fontosabbak a dologi kiadások, amelyekből arra lehet következtetni, hogy az egyes egyetemek mekkora készütséggel fogják a következő költségvetési évben feladataikat ellátni. Itt már nyugtalanítóbb a kép. Szeged előirányzata 1,009.500 pengő, a pécsi 1,164.500 és a debreceni 1,602.600 pengővel szemben. Erre az aránytalanságra nehéz magyarázatot találni. Mi ugyanis úgy tudjuk, hogy Pécs hírével sem áldozott annyit az egyeteméért, mint Szeged és azt is tudjuk, hogy az ugynevezett egyetemi egyenlősítés előtt Szegednek jóval több hallgatója volt, mint akár Pécsnek, akár pedig Debrecennek. Mi indo-

kolja tehát, hogy Pécs másfélszáz ezer pengővel, Debrecen pedig teljes félmillióval többet kapjon egy esztendőben egyetemének fenntartására, mint Szeged? Drágábban mérik ezen a két helyen a tudományt, vagy becsesebb az az anyag, amely Pécsről és Debrecenből kikerül és megéri a sokkalta nagyobb áldozatot?

De tovább lapozgatunk a költségvetésben és az átmeneti kiadások főcsoportja alatt Debrecennél további 50.000 pengőt találunk az egyetem felszerelésének kiegészítése címén. Ami a félmillióval többet nem talált fedezetet, minden valószínűség szerint itt nyer elszámolást. Igaz, itt Szegednek is van egy 12.500 pengős tétele állami hozzájárulás a Horthy Miklós kollégium vásárlásának költségeihez. Mellékesen megjegyezve, a vakolat lehámozása a költségvetésben sehohsem szerepel. Ezt valószínűleg póthitelből fogják fedezni. Szerepel ellenben a beruházások főcsoportja alatt a debreceni egyetemnél ismét 125.000 pengő, az egyetem központi épületének építési költsége címén. Az apróbb tételeket is hozzászámítva a most megkezdett költségvetési évben a szegedi egyetemre költ az állam 2,073.750 pengőt, a pécsre 2,077.920 pengőt, a debrecenire pedig 2,733.890 pengőt. Kommentárt ehhez a megállapításhoz fűzni felesleges. Elég, ha a kérdést vetjük fel: lehet-e egyenlő értékű

és egyenlő eredményű munkát kívánni az anyagi alapok ilyen eltérő megszabása mellett?

Van azonban még egy kérdésünk. Debrecenben a Nagyerdő szélén, ahol a magyarságban és kálvinistaságában ércesen kemény Tisza István szobra áll, az állam nagyszerű központi épületet emelt az egyetemnek. A mostani költségvetésbe felvett 125.000 pengős beruházási tétel a központi épület építési költségének egyik részlete. Annak idején, mikor Szeged város minden építési költség fele részének vállalásával és az összes kisajátítási költségek viselésével vásárolta meg a saját egyetemét, szerződészerű jelleggel leszögezett ígéretet kapott az egyetem központi épületének és még hiányzó tudományos intézeteinek felépítésére. A tervek el is készültek. A központi épület a püspöki épülettömb folytatásában emelkedett volna, a tudományos intézetek pedig a Templom-tér tulsó oldalán nyertek volna elhelyezést. Elhiszük, hogy a nehéz viszonyok és a gazdasági válság ezideig megakadályozták az államot ígéretének beváltásában. De ime, másutt építettek és építenek. Mi sem lehetünk mostohább gyermekei az államnak, mint Debrecen. Nekünk is jogunkban van, hogy jelentkezzünk. És jelentkezzünk is, nehogy az ígéret és elkötelezettségek, amelyekre biztosan mertünk számítani, idővel feledésbe merüljenek.

A magyar kormány hűségnyilatkozata a népszövetségi gondolat előtt

A magyar megbízott deklarációt olvasott fel a Népszövetség közgyűlésén — Július 10-én megszüntetik a szankciókat

Genf, július 2. Az olasz újságírókat, akik a népus ellen tüntettek a Népszövetség tanácsstermében, — mint ismeretes —, szabadonbocsátották, igazolványukat elvették tőlük és az eljárás tovább folyik ellenük. Az ügyben végső döntést a berni szövetségi tanács pénteken hozza meg. A Népszövetség főtítkársága értesítette a hét olasz újságírót, hogy a szövetségi üléseken többé nem vehetnek részt és a palotába

sem léphetnek be. Az olasz újságírók elhagyták Svájcot és Franciaországba utaztak.

Népszövetségi körökben csütörtökön sok szó esett érdekes és fontos politikai eseményekről, bár a politikusokat még mindig az olasz incidens foglalkoztatta. Az abesszin kérdésben Velli László magyar delegátus valószínűleg pénteken délelőtt fog felszólalni.

A szankciók megszüntetése mellett beszéltek a Népszövetség csütörtöki ülésén

Genf, július 2. A Népszövetség csütörtök délelőtti ülésén valamennyi szónok a *megtorlások megszüntetése mellett* foglalt állást.

Bruce Ausztrália, Munch Dánia, De Graeff Hollandia kiküldötte, de különösen Motta svájci kiküldött emelte ki a megtorlások céltalanságát. Munch és Motta a Népszövetség egyetemességének fontosságára hívta fel a figyelmet, a Népszövetség reformját is pártolják valamennyien, de célszerűnek tartják, ha az utóbbi kérdés megvitatását a *szeptemberi közgyűlésre* halasztják. Bár az ülésen az erőszakosan végrehajtott területmódosítások el nem ismeréséről szó nem volt, egy véleményen voltak etekintetben.

A népszövetségi közgyűlés délutáni ülésén az első szónok Chile kiküldötte volt, aki hosszasan foglalkozott azzal az indítvánnyal, hogy a

Népszövetséget ujjá kell szervezni.

Westmann svéd külügyminiszter beszédében többek között kijelentette, hogy Svédország mindaddig együttműködik a Népszövetséggel, amíg a Népszövetség általános érdekeket és nem egyes hatalmak érdekeit szolgálja. De Valera, az ir szabadállam képviselője kijelentette, hogy

Európa népeit már most nagy békeértekezletre kellene összehívni.

A Népszövetség délutáni ülésén de Valera után James Parr újzeelandi képviselő mondott beszédet. Kijelentette, hogy ellenkező indítvány hiányában csatlakozik a megtorlások megszüntetéséhez.

Phlügel, Ausztria képviselője reméli, hogy